EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 5.7.2019
COM(2019) 322 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

13. årsrapport (2018) om gennemførelsen af EU-bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG OG RÅDET

13. årsrapport (2018) om gennemførelsen af EU-bistand i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006[1] ("støtteforordningen") er grundlaget for bistanden til det tyrkisk-cypriotiske samfund, og i henhold til denne forordning skal Kommissionen hvert år forelægge Rådet og Europa-Parlamentet en rapport. Denne rapport dækker året 2018.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Der blev mellem 2006 og ultimo 2018 afsat 520 mio. EUR til aktiviteter under støtteforordningen. I oktober 2018 blev der indgået forpligtelser for et beløb på 34,5 mio. EUR til det årlige handlingsprogram for 2018[2]. I den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 anlægges et flerårigt perspektiv for programmet med en fast årlig finansiering. Bistandsprogrammet er dog af midlertidig karakter og har til formål at fremme genforeningen af Cypern, og både støtteforordningen og Rådets forordning (EF) nr. 1311/2013[3] om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme giver mulighed for en revision i tilfælde af en genforening.

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Programmet gennemføres i de egne af Republikken Cypern, hvor de cypriotiske myndigheder ikke har nogen effektiv kontrol, og hvor anvendelsen af gældende EU-ret er midlertidigt suspenderet i henhold til tiltrædelsestraktatens protokol nr. 10. Bistanden gennemføres primært gennem direkte forvaltning af Europa-Kommissionen, men nogle projekter forvaltes indirekte af De Forenede Nationers udviklingsprogram (UNDP), Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD), British Council eller Northern Ireland Co-operation Overseas (NI-CO).

Kommissionen handler under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Det er nødvendigt med ad hoc-ordninger, for at programmet kan gennemføres, samtidig med at principperne om forsvarlig finansiel forvaltning overholdes. Ved EU-finansierede støtteprogrammer er det under normale omstændigheder aftalerne med et modtagerlands regering, der udgør den retlige ramme for udviklingsbistanden. Der kan imidlertid ikke indgås sådanne aftaler om bistand til det tyrkisk-cypriotiske samfund. Det er en del af Kommissionens ansvarsområde at forvalte og imødegå den indbyggede risiko, og de trufne foranstaltninger omfatter bl.a. nøje tilsyn med kontrakter og støtte til tilskudsmodtagere, reviderede betalingsbetingelser og en forsigtig tilgang til anvendelsen af bankgarantier. Bistanden omfatter betydelige beløb i form af tilskud, der kræver en stærk forvaltning.

---

1 EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5.

2 Kommissionens afgørelse C(2018) 6695.

3 EUT L 347 af 2.12.2013, s. 884.

For at sikre en vellykket og bæredygtig gennemførelse inden for disse rammer skal det tyrkisk-cypriotiske samfund fuldt ud deltage i forberedelsen af den gældende EU-rets gennemførelse.

Programgruppen benytter EU's programstøttekontor (EUPSO) i den nordlige del af Nicosia. Kommissionens repræsentation i Cypern er ligeledes vært for møder, seminarer og pressekonferencer og kommunikerer med den cypriotiske offentlighed på hele øen, herunder også om støtteprogrammet. Desuden gennemfører EU's Infopoint, som er finansieret under støtteprogrammet, en række kommunikations- og oplysningskampagner til orientering om EU's politikker, prioriteter og tiltag til støtte for det tyrkisk-cypriotiske samfund og fremme af europæisk kultur.

4. GENNEMFØRELSE I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generelt overblik

Kommissionen fortsætter med at gennemføre støtteforordningen med det overordnede mål at støtte en genforening. Kommissionen er indstillet på at tilpasse programmet, hvis der som følge af forhandlingerne om en løsning opnås enighed om aftaler.

Aktiviteterne i 2018 omfattede videreførelse af en række etablerede og vellykkede projekter, f.eks. EU-stipendier og tillidsskabende foranstaltninger til støtte for Komitéen for Forsvundne Personer og Det Tekniske Udvalg om Kulturarv.

Den støtte, der ydes til økonomiske nøglesektorer, som forbereder sig på en løsning, blev styrket gennem projekter til udvikling af den private sektor, landdistrikter og menneskelige ressourcer. Bestræbelserne på at opnå håndgribelige forbedringer inden for udryddelse af dyresygdomme og fødevaresikkerhed blev videreført.

Der er fortsat betydelige mangler i tilskudsmodtagernes kapacitet til effektivt at gennemføre gældende EU-ret efter en samlet løsning, og mange retsakter er endnu ikke vedtaget. Det tyrkisk-cypriotiske samfund har dog opnået en bedre forståelse for de udfordringer, der er forbundet med gennemførelsen af de retsakter, som er tilpasset EU-standarderne.

Det er fortsat et vigtigt element i programmet at tilbyde støtte. Kommissionen fortsatte i forbindelse med stipendieprogrammet med at gøre brug af outsourcing for at bidrage til at sikre, at tilskuddene når frem til modtagerne rettidigt og effektivt.

Siden 2008 har en projektstyringsenhed, som er oprettet ved en tjenesteydelseskontrakt om teknisk bistand, endvidere leveret tjenesteydelser til støtte for gennemførelsen af tilskudsordninger. Projektstyringsenheden, som i 2018 blev omdøbt til tilskudsstøttegruppen (Grant Support Team (GST)), yder fortsat Kommissionen værdifuld hjælp i form af øget effektivitet og sikkerhed i forbindelse den operationelle styring, gennemførelsen af og tilsynet med støtteordningerne.

En sag, der stadig volder problemer, er opførelsen af Famagusta-kloaknettet, som Kommissionen indgik en aftale om i december 2013. Tvisten med den tidligere kontrahent skal afgøres ved voldgift, da alle muligheder for en mindelig løsning er udtømt. Parallelt hermed blev udbuddet vedrørende saneringsarbejdet lanceret i 2018.

Ved årets udgang var der i alt 206 kontrakter under programmet.

4.2. Fremskridt med de enkelte målsætninger

Det overordnede formål med støtteprogrammet er at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling. Programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, på en forbedring af kontakten mellem øens to befolkningsgrupper og med EU samt på forberedelsen af EU-rettens gennemførelse.

Aktiviteterne i forbindelse med de enkelte målsætninger i støtteforordningen i 2018 var som følger:

4.2.1. Mål 1: Udbygning og anlægning af infrastruktur

I december 2018 blev der underskrevet en bidragsaftale med UNDP vedrørende gennemførelsen af den nye lokale infrastrukturfacilitet (LIF). Faciliteten er udformet som en gennemsigtig mekanisme, der skal strømline prioriterede infrastrukturinvesteringer under støtteprogrammet. Bidragsaftalen har en værdi af 17,7 mio. EUR over en treårig periode.

Faciliteten har til formål at yde støtte til udpegelse, screening, udvikling, indkøb til og fysisk gennemførelse af relevante lokale infrastrukturinvesteringer. Projekterne vil blive udvalgt ved hjælp af regelmæssige indkaldelser af interessetilkendegivelser for lokale støttemodtagere. Følgende vejledende liste over udvalgte projekter omfatter projekter, der er klar til gennemførelse fra begyndelsen af 2019:

- Genopretningsprojektet Pedios/Kanlıdere
- Nedlukning af det gamle rensningsanlæg i Nicosia
- Udvidelse af rensningsanlægget i Morphou/Güzelyurt og Famagusta
- Anlæggelse af en komposteringsfacilitet for grønt affald i Nicosia.

Der blev i december 2018 gennemført en grundig undersøgelse af gennemførligheden af genopretningen af Pedios/Kanlıdere-floden. Undersøgelsen omfatter anlæggelse af en park på 5 km langs floden med foranstaltninger til beskyttelse mod oversvømmelse, cykelstier og gangstier, rekreative områder og miljøuddannelsesfaciliteter. Ved at udvide nord og syd for den grønne linje sigter dette fælles projekt mod at bringe de cypriotiske samfund sammen ved hjælp af fritidsaktiviteter.

Inden for vandsektoren blev der i december 2018 indgået en kontrakt på 10,9 mio. EUR til opførelse af Nicosia-delen af samlebrønden i det nordlige Nicosia (NNTS). Kommissionen undertegnede også den tilhørende tjenesteydelseskontrakt på 0,7 mio. EUR om overvågning af arbejdet. Arbejdet skal påbegyndes i andet kvartal 2019 og varer i en periode på 33 måneder. Projektet vil omfatte anlæggelse af ca. 13 km kloakledninger og fire pumpestationer til overførsel af spildevand fra Nicosia til det fælles kommunale rensningsanlæg i Mia Milia/Haspolat i Nicosia, som også er et EU-finansieret projekt, der blev afsluttet i 2013. Da den eksisterende samlebrønd, der omfatter den centrale, nordlige og sydlige del af Nicosia, nu kører med fuld kapacitet, vil NNTS give bedre mulighed for at tilslutte flere byområder til rensningsanlægget i overensstemmelse med direktivet om rensning af byspildevand.

I december 2018 blev der indgået en kontrakt om bygge- og anlægsarbejder på 2,14 mio. EUR og en tjenesteydelseskontrakt på 0,5 mio. EUR om det EU-finansierede projekt til etablering af kunstvandingssystemer til genanvendelse af behandlet spildevand fra Morphou/Güzelyurt-rensningsanlægget. Arbejdet blev påbegyndt i februar 2019 og løber over en periode på 29 måneder. Projektet går ud på at udnytte det rensede spildevand fra rensningsanlægget ved at anlægge et vandreservoir og et vandforsyningssystem til kunstvanding. Dette vil gøre det lettere

og sikkert at genanvende 500 mio. liter kvalitetsvand pr. år til kunstvanding af de lokale afgrøder. Gennem dette projekt vil Kommissionen øge bevidstheden om fordelene ved at genbruge behandlet spildevand til kunstvanding i landbruget i den nordlige del af Cypern.

Gennemførlighedsundersøgelsen og den konceptuelle udformning af distributionssystemet til det behandlede spildevand fra det fælles kommunale spildevandsrensningsanlæg i Mia Milia/Haspolat er afsluttet. Den endelige detailprojektering og det tilknyttede udbudsmateriale vedrørende dette vigtige fælles kommunale projekt nærmer sig godkendelse og forventes færdiggjort i andet kvartal 2019.

Udbuddet vedrørende de nødvendige saneringsarbejder på spildevandsnetværket i Famagusta blev lanceret i 2018. Kontrakten om bygge- og anlægsarbejdet og den tilhørende tjenesteydelseskontrakt om overvågning blev undertegnet i april 2019.

Der blev igangsat forberedende arbejder for den første fase af nedlukningen af det gamle rensningsanlæg i Nicosia. Projektet går ud på at anlægge et forbehandlingsanlæg for spildevandsstrømme fra fødevareindustrien og reducere overfladen af de laguner, der anvendes til viderebehandling af disse strømme.

Gennem forskellige foranstaltninger blev der fortsat ydet bistand til sektoren for fast affald. To kontrakter – udvidelsen af deponeringsanlægget i Koutsoventis/Güngör og deponeringsanlægget til afgasning – som blev underskrevet i december 2017, er nu ved at være afsluttet. Den første del af arbejdet med at udvide deponeringsanlægget blev overdraget til det tyrkisk-cypriotiske samfund i september 2018.

Med bistand fra Kommissionens eksperter blev en retsakt om emballageaffald færdiggjort i overensstemmelse med EU's standarder og bedste praksis i december 2018. Som led i den fortsatte indsats for en bæredygtig forvaltning af emballageaffald støtter støtteprogrammet udvikling og oprettelse af producentansvarsorganisationer (PRO'er). Med henblik herpå er der indledt drøftelser med "Green Dot Cyprus". Derudover blev databasen for forvaltning af fast affald, der bygger på det europæiske katalog for fast affald, færdiggjort i 2017 og er i 2018 blevet udvidet til at omfatte spildevand. På grund af støttemodtagerens vellykkede anvendelse af databasen er det i de nuværende planer for 2019 fastlagt, at den skal udvides yderligere til at omfatte sporing af emballageaffald og forvaltning af driftstilladelser til PRO'er.

Installation, uddannelse og ibrugtagning af en ny steriliseringsfacilitet til behandling af farligt medicinsk affald blev afsluttet med undertegnelsen af den foreløbige godkendelsesattest i august 2018. Projektet blev yderligere styrket gennem et projekt vedrørende den tekniske kapacitet, der indebar udformning og gennemførelse af et bæredygtigt system til forvaltning af medicinsk affald. Den endelige støttemodtager vil fortsat modtage opfølgende bistand i 2019 som hjælp til at sikre en bæredygtig drift.

Endelig behandles håndtering af fast affald også i tilskudsordninger til støtte for civilsamfund og lokalsamfund. Tilskuddene omfatter opførelsen af omlæsningsstationer til fast affald og grøn affaldsforvaltning i henhold til en sammenhængende integreret plan for forvaltning af fast affald på EU-niveau. Projekterne skrider frem og forventes at blive afsluttet i december 2020.

Udbudsmaterialet vedrørende levering af laboratorieudstyr og instrumenter til luft-, brændstof- og vandanalyse blev offentliggjort i december 2018. Kontrakten forventes

underskrevet i tredje kvartal 2019. Det udstyr, der leveres i henhold til denne kontrakt, vil gøre det muligt at foretage analyser og kvalitetskontrol for at sikre overensstemmelse med EU-direktiverne.

Der er også godkendt et projekt om levering af udstyr til overvågning af luftkvaliteten inden for rammerne af 2018-budgettet for støtteprogrammet og udarbejdet tekniske specifikationer med forventet udbudsprocedure i midten af 2019. Udstyret vil forbedre det eksisterende luftkvalitetsovervågningsnet, der blev etableret i 2009-2010 ved hjælp af EU-midler.

I november 2018 blev der undertegnet en rammekontrakt om teknisk bistand til gennemførelse af et program for energieffektivitet i skoler. Kontrakten vil indeholde en vurdering af energieffektiviteten på 10 pilotskoler, hvilket vil resultere i en gennemførlighedsundersøgelse, der beskriver de foranstaltninger, der kan øge energieffektiviteten i de eksisterende bygninger. Kontrakten har også til formål at øge bevidstheden om energieffektivitet i skolerne.

Endelig udarbejdes der i øjeblikket udbudsmateriale som led i forberedelsen af et projekt "Nødberedskabsudstyr til forebyggelse af vandforurening", som blev godkendt inden for rammerne af 2018-budgettet for støtteprogrammet. Udbuddet forventes at blive offentliggjort i midten af 2019.

4.2.2. Mål 2: Fremme af social og økonomisk udvikling

Projektet om teknisk bistand til den private sektor, der blev lanceret i november 2015, blev afsluttet i september 2018. For at sikre at foranstaltningen er bæredygtig, vil projektarbejdet med innovation og iværksætteri blive fulgt op gennem en bidragsaftale med Northern Ireland Cooperation Overseas (NI-CO), som blev undertegnet i december 2018. Projektet "Innovativ iværksætteri og dialog" løber over tre år og har et samlet budget på 3 mio. EUR. Foranstaltningen skal imødekomme behovet for flere fælles rum i Cypern, hvor der gives mulighed for større interaktion, udveksling af erfaringer og meninger, effektive partnerskaber og forskning. Foranstaltningen har til formål at åbne fysiske og virtuelle rum for innovatorer, iværksættere og forskere samt for samfundsdialog og vidensdeling.

I april 2018 blev der offentliggjort en indkaldelse af forslag med titlen "Konkurrencedygtige virksomheder, klynger og erhvervsfremmeorganisationer" med et budget på 5 mio. EUR. De enkelte tilskudskontrakter forventes underskrevet i andet kvartal 2019. I september 2018 blev der undertegnet en rammekontrakt om udarbejdelse af tekniske specifikationer for et IT-system til støtte for lokale organer i forbindelse med gennemførelsen af ordningen for markedsovervågning.

Hertil kommer, at delegeringsaftalen med EBRD, som har til formål at sikre de to grundlæggende elementer, der er nødvendige for at styrke de lokale SMV'ers konkurrencemæssige stilling – adgang til finansiering og erhvervsrådgivning – blev videreført. I december 2018 var der 53 godkendte konsulentprojekter, som enten var ved at blive gennemført eller var afsluttet.

Inden for udvikling af landdistrikter undertegnede Kommissionen i december 2018 en ny kontrakt om teknisk bistand via bedriftsrådgivningstjenester. Kontrakten løber i 30 måneder. Kommissionen iværksatte også en indkaldelse af forslag (udvikling af landdistrikter IV) med et budget på 5 mio. EUR (halvdelen til husdyrhold og halvdelen til afgrøder). De enkelte kontrakter forventes underskrevet i fjerde kvartal 2019.

I 2018 forbedrede EU's tekniske bistand yderligere veterinærspecialisters kapacitet til at forebygge, bekæmpe og udrydde dyresygdomme. Som følge heraf har veterinærspecialister været i stand til at udforme og gennemføre programmer for overvågning, bekæmpelse og udryddelse af sygdomme i overensstemmelse med EU's krav. Kapaciteten til tidlig påvisning og udryddelse af nye dyresygdomme (såsom mund- og klovesyge, lumpy skin disease, fåre- og gedepest samt fåre- og gedekopper) er også blevet styrket. Der blev udarbejdet kriseberedskabsplaner og -procedurer, som skal bidrage til en hurtig og effektiv udryddelse af dyresygdomme.

Fortsat prøvetagning og testning af dyr (fuldt EU-finansieret) resulterede i, at ca. 40 % af fåre-, gede- og kvægbedrifter blev erklæret fri for dyresygdomme, såsom brucellose, kvægtuberkulose og leukose i overensstemmelse med EU's krav.

Takket være TAIEX-instrumentet og teknisk bistand er der udarbejdet retsakter og procedurer for inddragelse af den private sektor (dvs. privatpraktiserende dyrlæger) i forbindelse med gennemførelsen af programmer for dyresygdomme og andre offentlige veterinæropgaver (såsom kontroller). Dette bør bidrage til at øge den lokale kapacitet til at gennemføre EU-tilpassede veterinærprogrammer og -krav. Desuden er der etableret et system for regelmæssig udveksling af oplysninger og dokumentation med interessenter om veterinærprogrammer/-aktiviteter. Målet er at bidrage til en bedre gensidig forståelse og hurtigere forbedring eller løsning af problemer mellem veterinærtjenester og interessenter.

Desuden underskrev Kommissionen i 2018 en ny kontrakt på 2,4 mio. EUR til støtte for opførelsen af et system til bortskaffelse af animalsk affald i det tyrkisk-cypriotiske samfund. Målet er at forbedre folkesundheden, dyresundheden og miljøet ved at indføre en ordning for indsamling, transport og bortskaffelse af materialer af animalsk oprindelse, som mennesker ikke forbruger (animalske biprodukter). Kontrakten skal finansiere opførelsen af et centralt sted til indsamling, lagring og forbrænding af animalske biprodukter og seks mindre centre til indsamling og overførsel fordelt på Cyperns nordlige del.

Inden for uddannelsessektoren blev gennemførelsen af 15 tilskudsprojekter, som blev tildelt i 2016 under tilskudsordningen på 1,5 mio. EUR til "Innovation og Forandring i Uddannelsessektoren VI", videreført i 2018. Ti af dem blev afsluttet i slutningen af året. Projekternes fokus ligger på at styrke skolernes undervisnings-/læringskapacitet ved at indføre eksterne skoleaktiviteter og programmer inden for bløde færdigheder samt ved at oprette forskningslaboratorier og et drivhus til økologisk landbrug. Derudover bidrager projekterne for livslang læring til at forbedre arkitekters og ingeniørers faglige kapaciteter og indføre kurser i iværksætteri og livslang læring for at styrke de unges beskæftigelsesegnethed.

I løbet af 2018 blev der tildelt 10 yderligere tilskudsprojekter under tilskudsordningen på 1,5 mio. EUR til "Innovation og Forandring i Uddannelsessektoren VII". Under denne nye ordning fokuserer skoleprojekterne på at fremme social inklusion og mobilitet for børn med særlige behov, forbedre metoderne til indlæring af engelsk og græsk ved hjælp af teknologi og indføre aktiviteter uden for skolen for at forbedre grundskoleelevers livsfærdigheder. Projekterne for livslang læring bidrager til at forbedre unges og kvinders iværksætterfærdigheder, styrke praksis inden for socialt iværksætteri i det tyrkisk-cypriotiske samfund og udvikle programmer for livslang læring for at forbedre unges og handicappedes beskæftigelsesegnethed. Tilskudsprojekterne skal være afsluttet senest i 2021.

Det andet projekt om teknisk bistand inden for Erhvervsuddannelse, Undervisning og Arbejdsmarked (VETLAM II), som blev lanceret i november 2015, blev afsluttet i november 2018. Projektet bidrog til at revidere og udvikle 41 faglige standarder for erhvervskvalifikationer. Det har desuden bidraget til udviklingen af en erhvervsmæssig klassificering i overensstemmelse med ILO's standarder ISCO-08, en erhvervsuddannelsesstrategi og aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger for tre udvalgte dårligt stillede grupper (unge, kvinder og handicappede). Derudover blev der udarbejdet vurderingsprocedurer for arbejdsbaseret læring og lærlingeprogrammer samt oprettet en lokal gruppe af bedømmere.

Som en yderligere støtte til uddannelsessektoren i overensstemmelse med prioriteterne i EU's strategiske ramme – uddannelse og erhvervsuddannelse 2020 – blev der undertegnet en rammekontrakt. Formålet med den tekniske bistand var at gøre det muligt at foretage en vurdering af den nuværende situation i uddannelsessektoren og dens forbindelse til økonomien, lette udarbejdelsen af en udviklingsplan og bidrage til at identificere de behov, der kunne tilgodeses med fremtidig EU-støtte på uddannelsesområdet. Støtten blev bevilget i december 2018, og resultaterne heraf vil blive brugt som input til forberedelsen af den fremtidige støtte til uddannelsessektoren.

På grundlag af resultaterne af tidligere analytisk arbejde blev der som led i anden fase af Verdensbankens program for økonomisk overvågning gennemført yderligere dybdegående analyse og ydet teknisk bistand på relevante områder. Programmet havde fokus på skattemæssig analyse, økonomisk bæredygtige offentlige administrationsorganer, økonomiske, handelsrelaterede følger af en genforening, udvikling af den private sektor og social inklusion samt makroøkonomisk overvågning. I overensstemmelse med de politiske prioriteter blev der inden for rammerne af støtteprogrammet indgået en aftale om en yderligere bevillingsramme på 4,8 mio. EUR i 2017 til Verdensbankens fortsatte indsats, således at den fortsat kan bygge videre på det analytiske og rådgivende arbejde, der hidtil er udført, og fortsat yde bistand og målrettet støtte til det tyrkisk-cypriotiske samfund frem til december 2020. Aktiviteterne under programmet fortsatte i 2018 med målrettet støtte til udvikling af den private sektor, landbrugssektoren, social inklusion og lokale organer.

4.2.3. Mål 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet

Komitéen for Forsvundne Personer, som får støtte fra støtteprogrammet gennem en ordning med UNDP for indirekte forvaltning, fortsatte sit felt- og laboratoriearbejde. Ud af de i alt 2 002 forsvundne personer havde Komitéen for Forsvundne Personer ultimo 2018 opgravet 1 202 sæt jordiske rester, hvoraf 927 blev genetisk identificeret og kunne bringes tilbage til deres familier.

I december 2018 blev bidragsaftalen med UNDP udvidet med et beløb på 3 mio. EUR til at støtte Komitéen for Forsvundne Personers indsats i 2019. I perioden 2006-2019 bidrog EU med i alt 25,5 mio. EUR, hvilket svarer til 75 % af den samlede støtte, der er ydet til Komitéen for Forsvundne Personer i 13 år.

Efterhånden bliver det stadig mere vanskeligt at fremskaffe præcise oplysninger til fastlæggelse af gravpladsernes placering. Dette udgør et stort problem, der skal løses ved en fornyet gennemgang af civil- og militærarkiver i Cypern og i udlandet samt en større anvendelse af IT-værktøjer til fremme af efterforsknings- og udgravningsfaserne.

Det yderligere supplerende beløb på 0,4 mio. EUR til den sædvanlige årlige finansiering finansieres over støtteprogrammets budget for 2017 efter specifik anmodning fra Komitéen for Forsvundne Personer. Det dækker de øgede udgifter til DNA-test og de øgede omkostninger til erstatning for og reparation af de veje og private ejendomme, der er berørt af udgravninger. Desuden finansierer det supplerende beløb også gennemførlighedsundersøgelsen af deponeringsanlægget i Dikomo/Dikmen.

Ved udgangen af 2017 resulterede en toårig undersøgelse i oplysninger om flytningen af jordiske rester fra Askeia til deponeringsområdet i Dikomo/Dikmen, angiveligt mellem 1995 og 1996. EU var ikke bekendt med disse oplysninger og finansierede mellem 2009 og 2012 et projekt, der gik ud på at genetablere anlægget. I januar 2018 udvekslede Kommissionen og Komitéen for Forsvundne Personer tekniske specifikationer og tegninger af det arbejde, der er udført i forbindelse med EU-projektet. I februar 2018 anmodede Komitéen for Forsvundne Personer om finansiering af en gennemførlighedsundersøgelse med henblik på at vurdere muligheden for at udgrave i deponeringsanlægget med passende sikkerhedsforanstaltninger for at minimere de sundhedsmæssige risici ved en udgravning og anslå omkostningerne til en sådan udgravning og den efterfølgende potentielle genetablering af anlægget. Kommissionen svarede positivt på denne anmodning, og undersøgelsen er i øjeblikket i gang.

Beskyttelse af kulturarv gennem det fælles kommunale Tekniske Udvalg for Kulturarv forblev et centralt element i den forsonende og tillidsskabende del af støtteprogrammet. Alt i alt er der ydet 14,7 mio. EUR i EU-midler til programmet for kulturarv, som anvendes til at forbedre beskyttelsen af 75 kulturarvssteder på hele øen. Disse omfatter 58 afsluttede anlægsprojekter, ni afsluttede projekteringsprojekter og otte igangværende projekter. De vigtigste resultater i 2018 var færdiggørelsen af bevaringsarbejdet for minareten Camii-Kebir og hamammen i Paphos, Tuzla-moskeen i Larnaca og det arkæologiske område i Agia Triada samt bevaringsarbejderne i Agios Philon og det arkæologiske område i Karpasia/Karpaz. I Famagusta blev St. Mary af Armenierne og St. Mary af Carmel renoveret sammen med befæstningsvolden og kirken St. Anne. Der er taget skridt til at sikre udvikling af de ansvarlige medarbejderes færdigheder for at sikre, at de tilskudsmodtagende samfund vedligeholder og passer de genoprettede områder korrekt.

Som svar på et initiativ fra to cypriotiske ledere til nye tillidsskabende foranstaltninger handlede Kommissionen i 2015 hurtigt for at omfordele de nødvendige ressourcer til åbningen af to nye overgangssteder ved Deryneia og Lefka-Apliki. Overgangsstederne blev åbnet den 2. november 2018.

Støtten til civilsamfundet fortsatte i 2018. Civic Space, den tekniske bistand til civilsamfundsorganisationer, fortsatte med at opbygge civilsamfundsorganisationernes kapacitet, fremme et gunstigt miljø for udvikling af civilsamfundet og stimulere netværk og fælles tiltag med de græsk-cypriotiske og andre civilsamfundsorganisationer i EU. Siden 2015 har Civic Space gennem sin "Grow Civic"-mekanisme støttet 49 initiativer for aktivt medborgerskab (heraf otte i 2018) på områder som fred og forsoning, ungdom, uddannelse, sundhed, kunst, menneskerettigheder eller miljø. Civilsamfundsforummet, der er en platform, hvor civilsamfundsorganisationer kan udtrykke deres forventninger og prioriteter, blev indkaldt hver tredje måned. Forummet fungerer som en katalysator for styrkelse og fremme af aktivt medborgerskab.

Der er for tredje gang i september-oktober 2018 blevet afholdt en hel måned med tiltag for civilsamfundsorganisationerne under navnet "Open Door Festival" med det formål at styrke kendskabet til og synligheden af civilsamfundsorganisationernes aktiviteter, fremme frivilligt arbejde blandt mennesker i alle aldre samt fremme netværkssamarbejde mellem civilsamfundsorganisationer i Nicosia og i andre regioner. Under festivalen tilrettelagde over 60 foreninger, fonde, platforme, initiativer og aktivister, herunder 10 fælles kommunale organisationer, over 120 aktiviteter for at møde offentligheden og etablere netværk med andre civilsamfundsorganisationer. Der blev arrangeret fælles kommunale besøg mellem civilsamfundsorganisationer i Limassol og Famagusta med stor interesse fra begge parter.

Der blev arrangeret et studiebesøg om bekæmpelse af menneskehandel i Bruxelles og Amsterdam i august 2018 med deltagelse af ét medlem fra otte forskellige civilsamfundsorganisationer. Studiebesøget havde til formål at styrke viden om og erfaringerne med bekæmpelse af menneskehandel og gav deltagerne EU-netværksmuligheder.

De 18 kontrakter, som blev tildelt under tilskudsordningerne "Civilsamfund i Aktion IV og V", blev afsluttet i 2018, mens otte nye kontrakter blev undertegnet under "Civilsamfund i Aktion VI". De finansierer en række forskellige tiltag inden for miljø, menneskerettigheder, kunst og sport, der styrker civilsamfundsorganisationernes kapacitet og fremmer borgernes engagement og udvekslingen mellem samfundsgrupperne.

En ny indkaldelse af forslag, "Sammen mod Menneskehandel", blev lanceret i juni 2018 med henblik på at tilskynde til en effektiv og koordineret indsats mod alle former for menneskehandel, forebygge menneskehandel og forbedre ofrenes adgang til rettigheder.

4.2.4. Mål 4: Det tyrkisk-cypriotiske samfunds tilnærmelse til EU

Forvaltningen af EU's stipendieprogram har siden studieåret 2014-2015 været udliciteret til British Council. Det budget, der var til rådighed under indkaldelsen for 2018/19, gjorde det muligt at finansiere 171 stipendier for studieåret 2018/2019. Disse stipendier hjalp studerende i løbet af det første år af en grunduddannelse på universitetsniveau, studerende i deres master- eller ph.d.-programmer samt forskere og fagfolk med yderligere at udvikle deres sprog og faglige færdigheder på tværs af flere EU-medlemsstater ved hjælp af sprogkurser eller praktikprogrammer. Stipendieprogrammet har sikret mere end 1 400 tyrkisk-cypriotiske studerende og fagfolk adgang til stipendier siden 2007.

Det anses for at være meget vigtigt, at denne ordning videreføres, og der vil blive gjort mere for at målrette behovene og manglerne inden for det tyrkisk-cypriotiske samfund. British Council organiserer hvert år "Uddannelse i Europa"-dage som en del af forvaltningen af stipendieprogrammet for at give oplysninger til studerende om mulighederne for at studere i EU. Der er de seneste år blevet udviklet et online-alumnenetværk, der skal styrke forbindelserne og de professionelle relationer mellem stipendiets alumner. British Council overvåger løbende resultaterne på mellemlang sigt, for eksempel hvor mange elever, der vender tilbage til Cypern, og om det lykkes dem at finde arbejde.

Der var fortsat stor efterspørgsel efter oplysninger om EU i det tyrkisk-cypriotiske samfund i 2018. EU's Infopoint, som forvaltes sammen med Kommissionens

repræsentation i Cypern, blev lanceret i begyndelsen af 2015 med et samlet budget på 3 mio. EUR for en periode på 60 måneder (med forlængelse af kontrakten). Det gjorde EU, dets politikker og støtteprogrammet meget synligt. EU's Infopunkt har indtil videre dækket mere end 25 EU-relaterede emner, herunder miljø (vand, energi, genanvendelse og biodiversitet), økologisk landbrug, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, fødevaresikkerhed, dyrevelfærd og dyresundhed. Det har også dækket emner som menneskerettigheder, rettigheder for personer med handicap, børns rettigheder, ligestilling mellem kønnene, LGBT-rettigheder og forbrugerrettigheder.

I 2018 afholdt EU's Infopoint 50 arrangementer (heraf 34 i Nicosia og 16 uden for Nicosia), herunder Europadagen, den europæiske uge mod racisme, den europæiske ungdomsuge og den internationale ungdomsdag, den europæiske forskernat, EU-dagen for bekæmpelse af menneskehandel, den europæiske mobilitetsuge og ugen for trafiksikkerhed og den europæiske uge for SMV'er. Disse arrangementer tiltrak mere end 5 144 deltagere, hvilket viser stigende interesse fra samfundets side (4 849 deltagere ved arrangementerne i 2017 og 4 382 deltagere ved arrangementerne i 2016). Antallet af arrangementer med skoler blev øget for at nå ud til et bredere publikum.

I løbet af 2018 blev der uddelt 5 151 informationsprodukter og udsendt 12 nyhedsbreve (i alt siden lanceringen af Infopoint henholdsvis 18 835 og 42). De lokale medier offentliggjorde 493 avisartikler, og der var 45 TV-indslag i løbet af 2018 (henholdsvis 1 759 og 160 siden projektets start). Trafikken på Facebook-siden "Abbilgi" bekræftede også aktiviteternes popularitet (2 982 nye "Synes godt om" i 2018, hvilket får det samlede antal siden dens åbning op på 13 998). Ved udgangen af 2018 var der 291 829 opslag på Facebook-siden.

EU's Infopoint bidrog desuden til at skabe opmærksomhed om alle forslagsindkaldelser og andre projekter og arrangementer finansieret gennem støtteprogrammet via Facebook-opslag/-påmindelser, plakatopslag i butikker, afholdelse af arrangementer og projektlanceringer på offentligt område. Infopoint har bidraget til strategiske partnerskaber med andre EU-finansierede projekter og projekter om teknisk bistand samt med de relevante myndigheder og civilsamfundsorganisationer.

4.2.5. Mål 5-6: Forberedelse af det tyrkisk-cypriotiske samfund på indførelsen og gennemførelsen af gældende EU-ret

Kommissionens instrument til teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX) bruges til at gennemføre mål 5 og 6 i støtteforordningen og hjælper dermed med at forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på gennemførelsen af EU-retten, når suspensionen heraf ophører med ikrafttrædelsen af en omfattende løsning på Cypern-problemet.

Det blev fortsat ydet bistand i 2018 inden for 17 hovedområder eller "sektorer" inden for EU-retten. I 2018 var antallet af arrangementer i alt 207. TAIEX-tiltagene omfattede blandt andet ekspertmissioner, workshopper og studiebesøg. Interessenter i det tyrkisk-cypriotiske samfund udviste langt større kendskab til EU-rettens krav i de fleste aktive TAIEX-sektorer.

Støtten til samhandelen over den grønne linje (forordning (EF) nr. 866/2004) fortsatte. De uafhængige eksperter har i 2018 været involveret i udførelsen af de regelmæssige plantesundhedskontroller af kartofler og citrusfrugter, udtagning af

honningprøver til analyse og udarbejdelse af en opdateret liste over fartøjer, hvis fangst kan handles over den grønne linje.

4.3. Finansiel gennemførelse (aftaler og udbetalinger)

4.3.1. Aftaleindgåelse

Kommissionen undertegnede i 2018 retlige forpligtelser til et beløb af 56,2 mio. EUR, hvilket betyder, at de mange akkumulerede beløb, der endnu ikke var tildelt under støtteprogrammet, er blevet bragt under kontrol.

4.3.2. Betalinger

I 2018 blev der udbetalt 26,3 mio. EUR (17,2 mio. EUR i 2017).

4.4. Overvågning

Kommissionen har et direkte ansvar for gennemførelsen af de fleste projekter (direkte forvaltning). Den overvågning, der foretages af Kommissionens personale, er betydelig, og der er løbende kontakt til kontrahenter, samtidig med at der foretages kontroller på stedet og afholdes møder på stedet samt møder i styringskomitéerne. Projektstyringsenheden/tilskudsstøttegruppen fortsatte med at bistå Kommissionen i dens arbejde med at overvåge gennemførelsen af tilskudsaftaler/projekter, der var blevet tildelt lokalsamfund med henblik på deres udvikling, og til SMV'er og virksomheder i landdistrikter, civilsamfundsorganisationer, skoler og erhvervsuddannelses- og uddannelsesorganisationer, og samtidig bistår projektstyringsenheden tilskudsmodtagerne med anvendelsen af EU-reglerne for gennemførelse af tilskudsaftaler, herunder for sekundære udbud.

Derudover gennemfører Kommissionen en række kontrakter ved indirekte forvaltning. Gennemførelsesorganer såsom UNDP, EBRD, British Council og Northern Ireland Co-operation Overseas (NI-CO) er vurderet efter søjlemetoden og rapporterer til Kommissionen i overensstemmelse med de gældende rammeaftaler. Kommissionen er i høj grad involveret i den daglige overvågning af disse tiltag.

For TAIEX omfatter den regelmæssige overvågning projektstyringsgruppemøder, hvor der gøres status, fremskridtene evalueres, og den løbende planlægning finder sted. Der føres tilsyn med TAIEX-logistikken via onlineforvaltningssystemet for TAIEX.

4.5. Revision og kontrol

I 2017 udførte Den Interne Revisionstjeneste en revision af den finansielle forvaltning af Strukturreformtjenesten, herunder den finansielle forvaltning af støtteprogrammet. Formålet med revisionen var blandt andet at undersøge, om det interne kontrolsystem til finansiel forvaltning (det finansielle workflows lovlighed og formelle rigtighed samt effektivitet) var hensigtsmæssigt udformet og effektivt gennemført. Den Interne Revisionstjeneste påpegede nogle svagheder i den interne kontrol, som indgår i udbudsprocedurerne, og som er ved at blive udbedret med gennemførelsen af en handlingsplan som følge af Den Interne Revisionstjenestes henstillinger.

Følgende er blevet gennemført som korrigerende foranstaltninger: i) før iværksættelse af en udbudsprocedure under støtteprogrammet udføres der en behovsanalyse på grundlag af en ny skabelon, der er lavet til formålet, og valget af udbudsprocedure træffes på dette grundlag, ii) parallelt hermed er der udarbejdet passende opfølgningsskemaer for at overvåge forløbet fra iværksættelsen af

udbudsproceduren og frem til underskrivelsen af kontrakten, og iii) der er også udarbejdet vejledninger, hvori de gældende regler præciseres.

4.6. Evaluering

Der skal ske en betydelig forbedring i statistikkerne i det tyrkisk-cypriotiske samfund, hvis de skal anvendes ved EU-rettens fremtidige gennemførelse.

I november 2018 indgik Strukturreformtjenesten en kontrakt om gennemførelse af den første resultatorienterede overvågningsøvelse (ROM), som har til formål at gennemgå mindst 16 aktioner med hensyn til relevans, effektivitet, virkning og bæredygtighed. Den vil understøtte Strukturreformtjenestens overvågning og rapportering om EU-finansierede projekter under støtteprogrammet. ROM-undersøgelserne vil fokusere på tjenesteydelseskontrakter og tilskudsordninger og vil omfatte både igangværende og nyligt afsluttede kontrakter. Gennemførelsen af ROM-kontrakten vil fortsætte i en periode på to år.

4.7. Information, offentlig omtale og synlighed

Samlet set var der 330 synligheds- og kommunikationstiltag i 2018, hvoraf en stor del var organiseret i samarbejde med Kommissionens repræsentation i Cypern. Nogle af højdepunkterne i 2018 var: præsentationer om "Unionens tilstand og prioriteter for 2018", Open Door Festival, udveksling af oplysninger om civilsamfundsorganisationernes arbejde i forskellige byer, workshopper om, hvordan EU-støtten styrker fødevaresikkerheden, og gymnasieelevers besøg på det EU-finansierede rensningsanlæg i Morphou/Güzelyurt. Europadagen blev fejret med et storstilet udendørs arrangement i Nicosia og to udendørs klassiske koncerter med det fælles kommunale kammerorkester i Lefka/Lefke og Templos/Zeytinlik med flere end 500 deltagere.

Mange offentlige arrangementer om EU-stipendier for det tyrkisk-cypriotiske samfund, herunder et netværksarrangement for tidligere studerende i Nicosia, sikrede stor synlighed. Der blev afholdt ceremonier for færdiggørelse af flere kulturarvsprojekter, herunder kirken St. Mary af Armenierne og St. Mary af Carmel og befæstningsvolden i Famagusta. Arrangementet i Koutsoventis/Güngör, som markerede idriftsættelsen af det nyligt færdigbyggede anlæg til opbevaring af fast affald (fase 2) sikrede stor synlighed omkring EU-støtten i det tyrkisk-cypriotiske samfund med hensyn til behandling af fast affald. EU-støtten inden for trafiksikkerhed samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen blev ligeledes kommunikeret ud i forbindelse med forskellige kurser på skoler.

To vigtige publikationer blev offentliggjort: "2008-2018: 10 år med fælles kulturarv – Den Tekniske Komité for Kulturarv i Cypern" og "Støtteprogrammet for det tyrkisk-cypriotiske samfund – udvalgte historier".

4.8. Drøftelser med Republikken Cyperns regering

Der blev afholdt møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering, især i forbindelse med de besøg, som højtstående embedsmænd fra Kommissionen aflagde på øen. Kommissionen er fortsat afhængig af regeringens samarbejde i forbindelse med kontrol af ejendomsrettigheder og mødes tillige regelmæssigt med den permanente repræsentation i Bruxelles.

5. KONKLUSIONER

Kommissionen fortsætter med at yde bistand i henhold til støtteforordningen for at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling og ved at arbejde inden for forordningens seks mål. I løbet af 2018 var bistanden fortsat rettet mod de områder, der udgør særlige problemer for den fremtidige overholdelse af EU-retten.

På grund af kapacitetsbegrænsninger, begrænsede menneskelige og finansielle ressourcer og huller i forberedelserne på den fremtidige gennemførelse af EU-retten skal der tages behørigt hensyn til projekternes bæredygtighed. Resultaterne af den hidtidige bistand og projekternes modenhed vil løbende indgå i kommende programmeringer. Indsatsens fokus kommer til at ligge på at styrke effekten inden for prioriterede områder gennem færre, men større tiltag.

Kommissionen er indstillet på at stille de nødvendige ressourcer til rådighed – herunder inden for rammerne af støtteprogrammet – til understøttelse af forhandlingerne om en løsning i FN-regi.